

«IMKON FINANS mikrocredit» АЖ

Кенгаш қарори билан тасдиқланган

№_____._____.2022 йил

«IMKON FINANS mikrocredit tashkiloti»
акциядорлик жамиятининг
КОРПОРАТИВ ЭТИКА КОДЕКСИ

Андижон 2022

- 1. Умумий қоидалар**
- 2. Кодексни қўллаш доираси**
- 3. МКТ миссияси ва қадриятлари**
- 4. Ташқи ўзаро муносабатлар**
- 5. Ички ўзаро муносабатлар**
- 6. Одоб – ахлоқ тамойиллари**
- 7. Ахборотдан фойдаланиш**
- 8. Кодексга риоя этилишни назорат қилиш тизими**
- 9. Яқуний қоидалар**

1. Умумий қоидалар

1.1. Корпоратив Этика Кодекси – бу МКТ миссияси, корпоратив қадриятлари, шунингдек умумэтироф этилган халқаро ахлоқ қоидалари ва ҳуқуқ меъёрлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига асосланган кредит ташкилотида ўзини тутиш ва бизнесини юритишнинг энг муҳим қонун – қоидалари мажмуаси.

1.2. Корпоратив Этика Кодекси мақсади (кейинги ўринларда – Кодекс) «IMKON FINANS mikrocredit tashkiloti» АЖ (кейинги ўринларда – МКТ) фаолиятининг стандартлари ва тамойилларини ҳамда ходимларнинг хизмат кўрсатиш сифати, МКТ самарадорлиги ва молиявий барқарорлигини оширишга йўналтирилган этикаси (одоб - ахлоқ, феъл – атори, хатти ҳаракатлари)ни белгилашдан иборат.

1.3. Мазкур Кодекснинг вазифалари қуйидагилардан иборат;

- Меҳнат жамоасида МКТ фаолиятининг барча иштирокчилари – миждозлар, акциядорлар, ҳамкорлар, МКТлар, инвесторлар, рақобатчилар, давлат идоралари ва жамият билан ўзаро муносабатларга киришишга оид талабларни ўрнатиш;
- Ходимларнинг қонун – қоида чегарасидан чиқмаслигини таъминлаш ва улар томонидан фаолиятнинг барча иштирокчилари олдида ўз хизмат вазифаларини бажаришлари учун шахсий масъулиятни ҳис этиши, МКТ миссиясини амалга оширишда ўз ўрнини англаши;

- Мижозлар, акциядорлар, ҳамкорлар ва МКТ ходимлари манфаатларини химоя қилиш.
- 1.4. МКТнинг барча ҳужжатлари, шу жумладан, мижозлар, ҳамкорлар, ҳокимият идоралари, рақобатчилар ва МКТ ходимлари билан муносабатларни расмийлаштирадиган ҳужжатлар мазкур Кодекснинг қоидаларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.
- 1.5. Мазкур кодекс ҳар кунлик иш амалиётини тартибга солувчи, ҳамма учун мажбурий бўлган ахлоқ қоидаларини ўз ичига олади ва лавозимидан қатъий назар, барча ходимларга, шунингдек, Кенгаш аъзоларига ҳам таалуқли (кейинги ўринларда – МКТ ходими).
- 1.6. МКТ кенг кўламдаги филиаллар тармоғига, шўъба корхоналарига ва ўз вакалатхоналарига эга. МКТ ва унинг тузилмаларини МКТнинг миссияси ва корпоратив қадриятлари ўзаро бирлаштириб туради. МКТ, унинг филиаллари ва бўлимлари, шунингдек, шўъба ва бошқа тузилмалари ходимлари МКТ имижини сақлаб туришга масъул ҳисобланадилар.
- 1.7. МКТнинг шўъба ва бошқа тузилмалари мазкур Кодекс ва мамлакат қонунчилиги асосида ўз этика кодексларини ишлаб чиқади.
- 1.8. МКТ ўз ҳамкорлари, банклар, мижозлари ва фаолиятнинг бошқа иштирокчилари МКТ томонидан қабул қилинган этика стандартларига амал қилиш тажрибасини маъқуллайди.

2. Кодексни қўллаш доираси.

2.1 Кодекс учун МКТ масъуллари рўйхати

- **МКТнинг ички назорат хизмати**
- **Ходимларни бошқариш департаменти**
- **Филиаллар корпоратив этика комиссияси**
- **Бош МКТ корпоратив этика комиссияси**
- **МКТ бошқаруви**
- **МКТ кенгаши**

2.2. МКТ хар бир ходимнинг юқори ахлоқли ва маданиятли бўлишига ва уларнинг муайян вазиятини ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, фақатгина чуқур англаб етган қарорлар қабул қилишига ишонади.

2.3. МКТнинг барча ходимлари МКТ фаолиятига оид муаммоларни, Кодексга амал қилмаслик ёки қонун бузилишлар, суистеъмолчилик ҳолатларни раҳбариятга етказиш заруриятини ҳис этишлари шарт.

2.4. Агар ходимда Кодекс қоидаларини жиддий бузилиш ҳолатлари, МКТ учун йўқотишларга олиб келиши мумкин бўлган таваккалчиликнинг мавжудлиги маълум бўлиб қолса, у зудлик билан бу ҳақида бевосита раҳбарга ва МКТнинг ички назорат хизматига хабар бериши лозим.

2.5. Тартиб-қоида бузилишлари ҳақидаги барча хабарлар махфий бўлиб ҳисобланади. Ходимлар ушбу ҳолатлар ҳақида шахсини ошкор этмаган ҳолда хабар етказишга ҳақлидир.

2.6. МКТ ходимлари ўзига маълум бўлиб қолган тартиб-интизом бузилишлари ҳақида виждонан ва ҳаққоний хабар берган ҳолларда, уларга ҳеч қандай зарар етмаслигини кафолатлайди. Бундай хабарлар исталган кўринишда жумладан, шахси ошкор этилмаган ёзма ҳисобот шаклида ҳам жўнатилиши мумкин.

2.7. Қуйидаги ҳолларда ходим ёрдам сўраб мурожаат қилиши лозим бўлади. Агар:

- Юзага келган вазиятда қандай ҳаракат қилишни мустақил равишда белгилай олмаса;
- Тегишли қонунлар ёки касбий амалиёт қоидаларига унга мураккаб бўлиб туюлса;
- Бундай масалаларни ҳал қилишда тажрибаси етарли бўлмаса;
- Ноаниқ вазиятга тушиб қолса ва у йўл – йўриқ кўрсатилишига эҳтиёж сезса.

2.8. МКТ ходими бир нарсани ёдда тутиши лозим – таваккал қилиб. Нотўғри қарор қабул қилгандан кўра. Сўраб билиб олгани маъқул.

3.МКТнинг миссияси ва қадриятлари

3.1.МКТ миссияси - МКТ бутун мамлакат бўлиб ўз ўрнини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш, ходимларнинг касбий маҳоратини такомиллаштириш,

кўрсатилаётган хизматлар сифати, автоматлаштирилиши ва технологиялаш даражасини ошириш, гендер тенглигига эришиш учун шароитлар яратиш, хар бир мижоз билан узоқ муддатли ўзаро манфаатли хамкорликка йўналтирилган ишонч асосидаги муносабатларни шакллантириш орқали ўз мақсадларига эришади.

3.2. Корпоратив қадриятлар – тўғри вазиятларда тўғри қарор қабул қилиш асослари;

Мижозларга мослашиш:

- Мижозлар – МКТнинг асосий қадрияти, биз мижозларга нисбатан самимий муносабатдамиз, хайрихоҳмиз ва уларни безор қилишдан йироқмиз.
- Мижозлар вақтини беҳуда йўқотмаслиги керак, шу сабаб биз технологияларни ривожлантирамиз, Мижозга янада яқинроқ бўлиш мақсадида хизмат кўрсатиш тармоқларини янада кенгайтирамиз.
- Мижоз хамиша ҳақ, Мижоз учун муҳим бўлган хар қандай қадрият МКТ учун хам муҳимдир.
- Мижознинг кўрсатилаётган хизмат сифатидан қониқиш хосил қилиш учун биз унинг талаб эҳтиёжларини олдиндан кўра билиш ва уларни мижоз хоҳлаганиданда зиёдроқ бажаришга ҳаракат қиламиз, бажариб бўлмайдиган ваъдалар бермаймиз.

Жамоада ишлаш:

- Бизнинг ходимларимиз – бизнес самарадорлиги борасида ягона мақсадни кўзлаган етарли маълумот ва пухта билимга эга бўлган мутахассислардан иборат жамоа.
- Бизнинг ходимларимиз шахсий ва касбий ўсишни мақсад қилиб. Фаол турмуш тарзигни олиб боради.
- Ходимларимиз – малакали мутахассислар. МКТ улар салоҳиятини ўрганиб боради ва янада ривожлантириш чораларини кўради.
- Ходимларимиз ўз келажагига ишонч билан қарашади, МКТ уларни қадрлайди ва уларга ғамхурлик кўрсатади.
- Бизнинг ходимларимиз хамкасбларига хурмат билан муносабатда бўлади. Бир бирига ёрдам беришга интилади.

Ишонч масъулияти:

- МКТ белгиланган қонунчиликка амал қилади ва фаолият хавфсизлигини таъминлаш учун зарур бўлган чораларни кўради.
- МКТ ҳамкорлар билан ишлашда ўзаро хурмат, ҳалоллик ва ошкораликка асосланади.
- МКТ ўз зиммасига олган мажбуриятларини сидқидилдан бажаради.
- МКТ таваккалчиликларга оқилона ёндашган ҳолда, юқори фойдалилик кўрсаткичларга интилади.
- МКТ тадбиркорликни ривожлантиришга мамлакат ҳудудларининг ижтимоий-иқтисодий ўсишини кўзда тутган ҳолда, фаол тарзда сармоя киритади.
- МКТ мамлакат молия тизимининг ривожланиши ва муваффақияти учун негиз бўлиб ҳисобланади.

4.Ташқи ўзаро муносабатлар.

4.1. Мижозлар билан ўзаро муносабатлар:

4.1.1. МКТ мијозларга ўзаро манфаатли ва ҳамкорликка асосланган сифатли хизматларни қонуний тарзда тақдим этишга интилади.

МКТнинг барча ходимлари мијозлар билан боғлиқ ва улар билан бевосита боғлиқ бўлмаган соҳаларда ишларни сифатли бажариш мажбуриятини ўз зиммасига олади.

4.1.2. МКТ аҳолининг барча қатламлари, шунингдек, халқ хўжалигининг турли тармоқлари ўз мијозлари бўлишини хоҳлайди. МКТ ҳар бир мијознинг манфаатларини ҳимоя қилади, уларнинг сиёсий, диний, миллий ва бошқа қарашлари туфайли камситилишига йўл қўйилмайди.

4.1.3. Ҳар бир ходим мијозга берилган ваъдани бажаришага интилади, МКТ номига билдирилган мурожаат, танқидий фикр ва эътирозлар диққат билан кўриб чиқади ва ўз муносабатини билдиради.

4.1.4. МКТ ходими ўз ишининг натижалари учун шахсий жавобгарликни зиммасига олади, хатоларни эътироф этади, сабоқлар чиқаради, мијозларга тўғри ва зарур маслаҳатлар беради ва уларни юзага келиши мумкин бўлган таваккалчиликлардан хабардар қилади.

4.1.5. МКТ ўз мијозларига тизимдаги ўзгаришлар, янгилик ва имкониятлар ҳақида ўз вақтида ва тўлиқ ахборот бериб боради, хизматнинг янги муқобил вариантларини тақдим этади. МКТ томонидан мијозга бериладиган ахборотнинг тўлиқлиги, ҳажми, таркибига жиддий эътибор қаратилади.

4.1.6. Мижозлар билан ишлаш жу младан муддати ўтган қарздорлик билан ишлаш бўйича МКТ ходимлари ички меъерий хужжатларда белгиланган қоидалар ва стандартлар бўйича ўқитилади.

4.1.7. Мижоз ҳақидаги маълумотлар билан ишлаётганда МКТ унинг талаб даражасида сақланишини таъминлайди. Ишлаб чиқариш зарурати доирасида ушбу маълумотлардан фойдаланиш масаласи тегишли ваколатлар ҳамда мамлакатнинг амалдаги қонунчилиги билан чекланади.

4.2. Хамкорлар ва контрагентлар билан ўзаро муносабатлар.

4.2.1. МКТ хамкорлар ва контрагентлар билан муносабатларни ҳалоллик, касбий маҳорат, виждонлилик, ўзаро ишонч ва хурмат каби тамойиллар асосида олиб боради.

4.2.2. МКТ зарур маълумотларни тўлиқ ва шаффоф ҳолда ошкор этишга интилади, Мижоз манфаатларининг устунлиги, мажбуриятларнинг бузилмаслиги, суд муҳокамаси чоғида музокараларнинг устувор туриши тамойилларига асосланади.

4.2.3. МКТ ходимлари хамкорлар ва контрагентлар учун ҳар қандай тавваккалчиликларни камайтириш учун барча саъй – ҳаракатларни амалга оширади.

4.2.4. МКТ махфий ахборотнинг сақланишини таъминлайди ва бундай ахборотнинг хамкорлари ва контрагентлари томонидан ошкор этилмасликка ишонч билдиради.

4.3. Акциядорлар билан ўзаро муносабатлар.

4.3.1. Акцияларнинг (улушларнинг) миқдори қанча бўлишидан қатъий назар, қонунчиликка мувофиқ ва корпаратив бошқарув тамойилларига асосан МКТ акциядорларнинг қонуний хужжатларни таъминланишини кафолатлайди.

4.3.2. МКТ тизимини бошқариш органлари фаолиятининг юқори даражада шаффофлигини таъминлайди, қонунчиликда белгиланган тартибда акциядорларнинг МКТ фаолияти ҳақидаги ахборотдан тўсиқларсиз фойдаланишига шароитлар яратиб беради.

4.3.3. МКТнинг барча ҳаракатлари акциядорлар капиталининг кўпайтирилишига қаратилган. МКТ узоқ ва қисқа муддатли мақсадлар ўртасидаги мувозанатни сақлаган ҳолда барқарор ривожланишга ва режалаштирилган фойдалиликка интилади.

4.3.4. МКТ таваккалчиликларни бошқариш сиёсатиини қўллашда хушёрликни сақлайди, ўз операциялари ва самарадорлик бўйича ахборотларда очиқ ва ростгўйликка, актив ҳамда ресурслари билан муомала қилишда эҳтиёткорликка амал қилади.

4.4. Давлат идоралари билан ўзаро муносабатлар.

4.4.1. МКТнинг хокимият, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш, МКТни тартибга солиш ва МКТ назорати идоралари билан муносабатларни қонунчиликка амал қилиш, шаффофлик ва ҳамкорлик тамойилларига асосланган.

4.4.2. МКТ ходимлари хушмуомала ва профессионал бўлиши ва фақатгина МКТнинг расмий позициясини ифодалаш лозим, текширувлар ўтказилганда, ваколатли идоралар фаолиятига тўсқинлик қилмасликлари керак.

4.4.3. МКТ сиёсий партиялар ва бирлашмаларга нисбатан нейтраллик тамойилига риоя қилади, ўз фаолиятини мижозлар ва акциядорлар манфаатлари йўлида олиб боради.

4.5. Рақобатчилар билан ўзаро муносабатлар.

4.5.1. МКТнинг рақобатчилари билан муносабатлари ҳалоллик ва ўзаро ҳурмат тамойилларига асосланади.

4.5.2. МКТ бошқа кредит ташкилотларига нисбатан ижобий муносабатда бўлади, улар фаолиятини асоссиз равишда танқид қилишдан ва уларнинг ишчанлик обрўсига зарар етказувчи ҳаракатлардан ўзини тийиб туради.

4.5.3. МКТ эркин рақобатни қўллаб-қувватлайди, мамлакат иқтисодиёти ва фуқароларнинг фаровонлиги йўлида рақобатчилар билан сидқидилдан муносабатда бўлиш зарур, деб ҳисобланади.

4.5.4. МКТ рақобатчилар ҳақидаги ахборотни фақатгина қонунийлик ва этика шартларидан келиб чиққан ҳолда йиғади ва ундан фойдаланилади.

4.5.5. Рақобатчилар билан тушунмовчилик ва можаролар юзага келганда, музокаралар ва муаммони ўзаро манфаатли тарзда ҳал қилишни афзал билади.

5. Ички ўзаро муносабатлар.

5.1.Тенг имкониятлар.

5.1.1. Иш берувчи – МКТ барчага тенг имкониятларни тақдим этади, ходимларига нисбатан улар ишга қабул қилинаётганда, иш хақи тўланаётганда лавозим бўйича кўтарилаётганда, уларнинг ирқи, диний дунёқараши, ёши, жинси, миллати, фуқаролиги, оилавий ҳолатидан қатъий назар, камситилишига йўл қўйилмайди.

5.2. Иш мухити

5.2.1. МКТ ходимларининг касбий ўсиши, ижтимоий фаровонлиги ортиши учун барча зарур шароитларни яратиб беради. Ўзининг узоқ муддатли, барқарор ривожланишининг асоси сифатида кадрларга оид салоҳиятни мустаҳкамлаш ва ривожлантиришни, биргаликда самарали иш ташкил этишни кўзда тутди.

5.2.2. МКТда корпоратив маданиятни такомиллаштириш ҳаракати ходимларнинг жавобгарлиги ва мустақиллигини ошириш. Хар бир ходимда МКТ миссияси ва унинг олдида турган стратегик вазифалар, фирибгарликка қарши турувчи муҳитни шакллантиришга дахлдорлик хиссини уйғотишга йўналтирилган.

5.2.3. МКТ бирон шахс томонидан бошқа шахсга зўравонлик ўтказилиши ёки зўравонлик билан таҳдид солинишига мурасасиз бўлади. МКТ ходимлар қарорлар қабул қилишда ишончсизликка сабаб бўладиган, иш мухити ва сифатига путур етказадиган, касб маҳоратига зид бўлган ҳатти-ҳаракатлардан ўзини тийиши лозим. Иш жойида ходимнинг самарали ишлашига ҳалал берувчи, хавотирланишига сабаб бўлувчи салбий ва/ ёки низоли муҳитни юзага келтирувчи жисмоний, оҳзаки ва салбий хулқ – атворлар ҳам шулар жумласидандир.

5.2.4. Меҳнат вазифаларини амалга ошириш ва ёки меҳнат жамоаси ичидаги муҳитга салбий таъсир кўрсатувчи можароли вазиятлар юзага келганда ёки юзага келтиришга таҳдид солаётганда, МКТ ходими бу ҳақда Ходимларни бошқариш бошқармаси, Ички назорат хизмати ёки Корпоратив этика комиссиясини хабардор қилади.

5.3.Хавфсизлик:

5.3.1. МКТ ходимларининг саломатлигини, Меҳнати ва хавфсизлигини муҳофаза қилиш бўйича зарур чоралар кўради.

5.3.2. МКТ ходими техника хавфсизлиги бўйича қўлланиладиган қоидаларга, жумладан, бино-иншоотларга кириш хавфсизлиги бўйсунушга, иш билан

боғлиқ барча жарохатлар ва хасталиклар хақида рахбариятга зудлик билан хабар беришга, шунингдек, меҳнат сафарларида хавфсизлик йўриқномаларга амал қилишга мажбурдир.

5.3.3. МКТ иш хоналарида, хизмат автомобилларида, шунингдек, МКТ ишларини олиб боришда назорат қиладиган барча моддалар, жумладан, алкоголь ва гиёҳвандлик маҳсулотларини истеъмол қилишни, Шунингдек, дори-дармон воситаларидан нотўғри фойдаланишни таъқиқлайди. Чунки уларни истеъмол қилиш ходимнинг ўз вазифасин бажариш қобилиятини пасайтиради, айти чоғда бошқа одамларнинг хавфсизлигига таҳдид солади.

5.4. Ходим шахсий маълумотларининг дахлсизлиги.

5.4.1. МКТ ходимларининг ҳар қандай шаклдаги шахсий маълумотлари дахлсизлигини таъминлашга ва химоя қилишга интилади ҳамда бундай маълумотларни ғаразли мақсадда ва ноқонуний фойдаланиш, ўзгартириш, ошкор этиш ёки йўқ қилишдан сақланиши учун зарур чораларни кўради.

5.4.2. МКТ томонидан қайта ишланадиган шахсий маълумотлардан фойдаланиш ҳуқуқи бундай ахборотдан фойдаланиш учун рухсат функционал вазифаларида белгилаб кўйилган ходимларгагина берилади.

5.5. МКТ махфий ахборотларини химоя қилиш

5.5.1. МКТ ходимлари махфий ахборотнинг аниқлиги ва тегишли тарзда сақланишини таъминлайди. Бу қоида миждларнинг ҳужжатлари ва иш хақи қайдномалари, самарадорликни баҳолаш, иш табеллари, харажатлар тўғрисидаги ҳисоботлар каби ҳужжатларга, шунингдек, МКТнинг бошқа ҳужжатларига таалуқли. Бундай ахборот қонунчиликка ва МКТнинг ҳужжатларини сақлаш бўйича ички меъёрий ҳужжатларга мувофиқ сақланиши лозим.

5.5.2. Суд даъвоси (“суд жараёни”) да муҳим далил бўлиб ҳисобланган ҳужжатлар суд жараёни бошлангандан сўнг ёки МКТ томонидан чақирув қоғози ёки масалага алоқадор бўлган сўровнома олинганидан сўнг сақланади. Бундай ҳужжатлар, агар МКТ ходимларида бундай далиллар бўлажак суд жараёнига алоқадор бўлиши мумкинлиги хақида асосли таҳминлар мавжуд бўлса, суд жараёни бошланишидан аввал ҳам сақланиши лозим.

5.5.3. МКТ ходимлари томонидан оммавий ахборот воситаларида МКТга зарар етказиши мумкин бўлган асосиз баёнотлар берилишига йўл қўйилмайди. МКТ хақидаги ахборотнинг жамоатилик фойдаланадиган ресурслар- интернет тармоғи, шу жумладан, ижтимоий тармоқларга тақдим

этиш ва жойлаштириш МКТнинг ахборот сиёсатида белгиланган қоидалар билан тартибга солинади.

5.6. МКТ ходимларининг бошқа фаолиятлари:

5.6.1. МКТ ходими бошқа ишга таклиф этилган ва таклифга рози бўлган ҳолларда, зудлик билан бу ҳақда бевосита раҳбарини хабардор қилиши лозим.

5.6.2. МКТ ходимлари Раҳбарият розилиги олмай туриб, жамоатчилик ва тадбиркорлик фаолиятида иштирок этмаслиги керак.

5.6.3. Ходимлар қонун доирасида мамлакатимизда ташкил этилган ва фаолият олиб бораётган сиёсий партиялар, ассоциациялар ва бирлашмалар аъзоси сифатида ўз фаолликларини намоён қилишлари мумкин. Бироқ, бундай фаоллик МКТнинг манфаатлари ва меҳнат мажбуриятларига зид тарзда амалга оширмаслиги керак.

5.7. Корпоратив усул:

5.7.1. МКТ имиджи умумий мақсадлар ва вазифаларга эришишда муҳим омил бўлиб ҳисобланади ва юқори даражада самарадорлик билан қўлланилиши лозим.

5.7.2. МКТ ходими мулоқот даражаси, тури ва усулидан катъий назар, ҳушмуомала, хайрихоҳ, ҳозиржавоб бўлиши лозим. Ходим мижозлар, иш бўйича ҳамкорлар ва бошқа шахслар томонидан қўпол муомалада бўлиш ҳолатларига сабр билан муносабат билдиради. Бунда ходим биронтасини ҳақорат қилиш ёки инсон шахсиятини камситиш ҳуқуқини йўқлигини инobatга олган ҳолда, ҳамкасби ва мижозига ҳушмуомалалик билан танқидий фикр билдиришга ҳақли.

5.7.3. МКТ ходим меҳнат интизомига сўзсиз амал қилади. Юзага келган вазят интизом бузилишига олиб келиши мумкин бўлган ҳолларда, ходим бу ҳақда бевосита раҳбарини хабардор қилади. Ходим бундай муносабатлар содир бўлмаслигига интилади.

5.7.4. МКТ ходими МКТ имижига мувофиқ келадиган ва МКТнинг ички ҳужжатларида белгилангандек кийиниши шарт. Унинг ташқи кўриниши тартибсиз, ёқимсиз ёки пала – партиш бўлмаслиги керак.

МКТ ходимининг кийинишда иш услубига риоя қилмаслиги меҳнат интизомининг бузилиши ҳисобланади.

6.Одоб – ахлоқ тамойиллари.

6.1 Манфаатлар тўқнашуви:

6.1.1. Манфаатлар тўқнашуви, бу – раҳбар ёки ходим шахсий манфаатлари ва вазифаларининг МКТга нисбатан тўқнашувидир. МКТнинг манфаатлар тўқнашувига оид сиёсати алоҳида ички меъёрий хужжат билан белгилаб берилади.

6.1.2. Ходимлар МКТга нисбатан ҳаракатлар ҳолислигига шахсий манфаати ёки бошқа шахсларнинг таъсир қилишига йўл қўймасликлари керак.

6.1.3. МКТ баҳс ва низоларни тартибга солишди ўзининг бошқариш органлари ваколатларини аниқ чегаралаб қўяди. Бунда манфаатлари дахлдор бўлган ёки дахлдор бўлиши мумкин бўлган шахслар низони тартибга солиш бўйича қарорни қабул қилишда иштирок этмасликлари лозим.

6.1.4. Манфаатлар тўқнашуви юзага келиши мумкин бўлган ҳолатлар МКТнинг ички назорат хизматиغا етказилиши лозим. Ичкиназорат хизмати манфаатлар тўқнашуви ҳақиқатда мавжудлиги ва қандай чоралар кўриш зарурлигини аниқлайди.

6.2. Коррупцияга қарши курашиш:

6.2.1. МКТ порахўрлик ва коррупциянинг ҳар қандай кўринишини инкор этади.

6.2.2. На ходимлар, на МКТ билан ҳамкорлик қилувчи учинчи шахслар бирор ҳаракатни амалга ошириш ёки тезлаштириш учун МКТнинг мансабдор шахсларини асосланмаган муносабатлар олиб боришни таъқиқлайди.

6.3. Совғалар алмашиш ва вакиллик харажатлари:

6.3.1 МКТ ходимларига мижозлар ёки учинчи шахслардан ҳар қандай кўринишдаги совғалар, таклифлар ёки хизматларни қабул қилиш таъқиқланади.

6.3.2 МКТ пул кўринишидаги совғаларни бериш ва қабул қилишни таъқиқлайди, бошқа кўринишдаги совғалар ва таклифларни қабул қилиш қатъий қоидалар билан тартибга солинади.

6.3.3 МКТ мижозлар ва контрагентлар билан ҳамкорлик муносабатлари ривожланишини маъқуллайди ва иш амалиётига мувофиқ келадиган корпоратив совғалар алмашишга, хизмат учрашувларини ташкил этишга рухсат этади. МКТ ходимлари мижозлар ёки ҳамкорлар билан ўзаро

муносабатларни ўрнатиш учун ўз ваколати доирасида вакиллик харажатларидан фойдаланишлари мумкин.

6.3.4. МКТ ходимларига ҳар қандай учинчи шахслардан қуйидагилар учун совғалар қабул қилишга рухсат берилмайди:

- МКТ фаолияти билан боғлиқ бўлган ҳаракатлар ва ҳаракатсизлик учун;
- Пул маблағлари кўринишида ёки пул эквивалентида;

6.4.Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши кураш;

6.4.1 МКТ ноқонуний бизнес юритмайди, жиноий даромадларни легаллаштириш, терроризмни молиялаштириш ёки фирибгарликлар ҳам шулар жумласидандир.

6.4.2 МКТдан ёки МКТ хизматларидан жиноий даромадларни легаллаштириш механизми сифатида фойдаланиш МКТ ишчанлик обрўсига зарар етказувчи ҳолат, деб қабул қилинади ва жиддий санкциялар қўллашга мажбур бўлади. Бунда МКТ жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши халқаро ҳамкорликни тўлалигича қўллаб-қувватлайди ва бу соҳада энг қатъий чораларни кўради.

6.4.3 МКТ амалдаги қонунчилик билан таъқиқланган лойиҳаларни молиялаштирамайди ва МКТ низомда кўзда тутилмаган шубҳали лойиҳаларда иштирок этмайди.

6.4.4 МКТ қасддан ёки эҳтиётсизлик оқибатида МКТни жиноий фаолиятга жалб этилишига, МКТ устав капиталига жиноий капиталининг кириб келишига, шунингдек, МКТни бошқаришга жиноятчи шахсларнинг кириб қолишига йўл қўймаслик учун энг қатъий чораларни кўради.

6.4.5 Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши кураш тўғрисидаги қонунчиликка сўссиз амал қилишни таъминлаш бизнесни юритиш соҳасида ҳам. Ички назоратни амалга оширишда ҳам МКТнинг ажралмас қисми ҳисобланади.

6.4.6 МКТ ходими жиноий даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши курашда фаоллик билан иштирок этади.

7.Ахборотдан фойдаланиш

7.1.Махфийлик:

7.1.1 Ходимлар ўз хизмат вазифалари доирасида МКТга, ҳамкасбларига, миждозлар ёки контрагентларга таалуқли бўлган ва ошкор этилмайдиган (махфий) ахборотлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга бўлиши мумкин. Шу боис

ходимлар ошкор этилмайдиган ахборот ишончли тарзда химояланиши учун бўлинмалар ўртасидаги ахборот чекловларига амал қилишга мажбурдирлар.

7.1.2 МКТ мижозлар ҳақидаги барча ахборотларни қатъий тарзда махфий, деб билади.

7.1.3 МКТ ходимлари мижознинг махфий ахборотини учинчи шахсларга ошкор этмаслиги керак. Мижознинг олдиндан берилган ёзма розилиги ёки қонун билан белгиланган тартибда ўрнатилган ҳолатлар бундан мустасно.

7.1.4 МКТ ходимлари ўртасида мижознинг махфий ахбороти алмашинуви фақатгина бунга зарурат юзага келганда ва қонунчиликка мувофиқ тарзда амалга оширилади.

7.1.5 Бошқа ишга ўтаётган ходимлар МКТнинг махфий – ошкор этилмайдиган ахборотни сақлаши лозим.

7.2. Ахборотни ошкор қилиш:

7.2.1 МКТ ўз фаолияти ҳақидаги ахборотнинг ошкор этилишни Ўзбекистон Республикаси қонунчиликка мувофиқ ишончилилик, мунтазамлилик, уни тақдим этишнинг тезкорлиги ўртасидаги мувозанат, манфаатлар ва ахборот махфийлигига амал қилиш каби тамойиллар асосида таъминлайди.

7.2.2 МКТ ходимлари хизмат ахбороти сақланишини таъминлайдилар.

7.2.3 Мижозлар, Хамкорлар. Контрагентлар томонидан тақдим этиладиган ахборотлар ҳажми Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, мазкур кодекс ва МКТнинг ахборот сиёсатига мувофиқ белгиланади.

7.2.4 МКТ ходимларинг таркиби, ички тузилмаси, операцион тартиб-томиллар, пул оқимлари ҳақидаги хизмат ахбороти умумфойдаланиши мумкин бўлган ахборотдан ташқари, махфий характерга эга, МКТ ходими махфий ахборотни ошкор этмаслик ҳақидаги мажбуриятни ёзма равишда ўз зиммасига олади.

7.3. МКТ фаолиятининг барча иштирокчиларини химоя қилиш:

7.3.1 МКТ ходимлари, мижозлари, хамкорлари ва фаолиятининг бошқа иштирокчиларини ишончли тарзда химоя қилишга қаратилаган хавфсизлик тизимини яратиш учун барча чораларни кўради.

7.3.2 МКТ иштирокчиларинг, шу жумладан, мижозлар, хамкорлар, МКТ ходимлари ҳуқуқларини химоя қилиш учун барча саъй ҳаракатларни амалга оширади.

7.3.3 МКТ ходимлари МКТнинг ишчанлик обрўси, бошқа моддий ва номоддий манфаатларига унинг шўъба ва бошқа тузилмаларига.

мижозларига, хамкорлари ва фаолиятининг бошқа иштирокчиларига зарар етказиши мумкин бўлган ҳар қандай фаолиятни инкор этади.

7.4. Ҳисобот ҳужжатларининг ишончилиги

7.4.1 МКТ ва унинг барча тузилмавий бўлинмалари бухгалтерия ҳисоби ва ҳисобот ҳужжатларида акс этириладиган маълумотларнинг тўлиқлиги, аниқлиги ва ишончилигини таъминлайди.

7.4.2 МКТ ўтказилаётган барча операцияларни бухгалтерия ҳисоби ва ҳисобот ҳужжатлари талабларига қатъий мувофиқликда акс этириди. Шу жумладан, қалбаки бирламчи бухгалтерия ҳисоби ҳужжатларининг расмийлаштирилишига, нотўғри бухгалтерия амалиётлари бажарилишига йўл қўймайди.

7.4.3 Бухгалтерия ҳисоби ва ҳисобот ҳужжатларини юритиш тамойиллари бузилган, шу жумладан, пул маблағлари камомади, МКТнинг ҳисобга олинмаган мулки тўғрисидаги маълумотларга эга бўлган МКТ ходими зудлик билан бу ҳақда барча имкони бўлган алоқа тизими орқали МКТ раҳбари ва ички назорат хизматига хабар бериши шарт.

8. Кодексга риоя этилишни назорат қилиш тизими

8.1. МКТ ва унинг ходимлари томонидан мазкур кодексда кўзда тутилган қоидалар ва тартиб-таомилларга риоя этишни назорат қилиш тизимини яратиш МКТ Бошқаруви ва Кенгаши зиммасига юклатилади.

8.2. Акциядорлар, кредиторлар, мижозлар, хамкорлар, контрагентлар ва бошқа иштирокчиларнинг манфаатларини химоя қилган ҳолда, МКТ ўз фаолиятини Корпоратив этика Кодекси қоидаларига мос келишини доимий равишда мониторинг қилиб боради.

8.3 Мазкур кодекс шартларини бузган шахсларга нисбатан интизомий чоралар кўрилиши мумкин. Мазкур Кодекс мазмуни ва бошқа қоидалари ходимларга етказишга совуққонлик билан қараш ҳам қоида бузилишига киради.

8.4. Кодекс қоидаларини бузганлик учун жавобгарликка тортиш асосларини белгилаш ва жавобгарлик чораларини кўриш бўйича таклиф киритиш Корпоратив этика комиссияси томонидан амалга оширилади. Комиссия таркиби, жавобгарлиги ва ваколатлари МКТ бошқарувининг буйруғи билан тасдиқланади.

8.5. МКТнинг мансабдор шахслари уларга ишониб топширилган масъулият доирасида Кодекс нормаларининг қўлланилиши ва мувофиқлигига

масъулдирлар. Рахбарлик лавозимларини эгаллаб турган ходимлар, жумладан, Бошқарув аъзолари, Кодексга амал қилишда бошқаларга ўрناق бўлиши керак.

9.Якуний қондалар

9.1. Мазкур кодекс МКТнинг ички меъёрий ҳужжати бўлиб ҳисобланади ва барча тоифадаги ходимлар томонидан бажариш учун мажбурийдир.

9.2. Ушбу Кодекс МКТ Кенгаши томонидан тасдиқланган санадан бошлаб кучга киради. Кодексда ўзгаришлар ва қўшимчалар МКТ Кенгашининг қарори асосида киритилади.

9.3 Кодекс талабларини бажармаслик ёки лозим даражада бажармаганлик учун амалдаги қонунчиликка мувофиқ маъмурий характердаги чоралар қўлланилади.

9.4. МКТ Мазкур Кодексни такомиллаштириб боради ва Ўзбекистон Республикасининг қонунчилиги, МКТ Низоми, шунингдек. Халқаро корпоратив амалиёт томонидан шакллантирилладиган корпоратив этика стандартлари ўзгарган тақдирда, уни қайта кўриб чиқади.